

Warszawa, 23 sierpnia 2001 r.

Opinia prawna
w sprawie pytania prawnego, skierowanego do Trybunału Konstytucyjnego
Przez Sąd Rejonowy w Bydgoszczy (sygn. akt P.8/01)

Stosownie do zlecenia z dnia 9 sierpnia 2001 r. uprzejmie przedstawiam następującą opinię w sprawie pytania prawnego Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 24 lipca 2001 r. Pytanie dotyczy zgodności:

- 1) art. 131 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. nr 43, poz. 296 z późn. zm.) z art. 92 ust. 1 Konstytucji;
- 2) § 10 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 czerwca 1999 r. w sprawie szczegółowego trybu doręczania pism sądowych przez pocztę w postępowaniu cywilnym (Dz. U. nr 62, poz. 697) z art. 139 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego;
- 3) przepisów wyżej cyt. rozporządzenia z art. 92 ust. 1 Konstytucji.

Ad. 1. Odpowiadając na pytanie Sądu Rejonowego należy mieć na względzie przede wszystkim dyspozycję art. 131 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego. Przepis ten, w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 24 maja 2000 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. nr 48, poz. 554) stanowi, że **to sąd dokonuje** (podkr. W.P.) doręczeń pism sądowych, posługując się pocztą, komornikiem, woźnym bądź sądową służbą doręczeniową. Z kolei przepis art. 131 § 2 Kpc upoważnia Ministra Sprawiedliwości do określenia, w drodze rozporządzenia wydanego w porozumieniu z Ministrem Łączności, szczegółowego trybu doręczania pism sądowych przez pocztę. Upoważnienie to wskazuje więc: 1) organ właściwy do wydania rozporządzenia oraz 2) zakres spraw przekazanych do uregulowania. Nie zawiera natomiast wytycznych dotyczących treści rozporządzenia. Moim zdaniem, w opiniowanym przypadku ustawowe wytyczne w tym zakresie nie są konieczne, ponieważ:

- 1) zakres przedmiotowy upoważnienia obejmuje „tryb doręczania”, pod którym to określeniem należy rozumieć szczegółowy tryb postępowania z pismami

sądowymi adresowanymi do określonych podmiotów, w tym głównie „technikę” doręczania tych pism. Szczegółowe unormowanie tak rozumianego trybu doręczeń nie powinno być przedmiotem regulacji ustawowej. W przeciwnym razie ulegałaby ona deprecjacji,

- 2) dalsze przepisy Kodeksu postępowania cywilnego (art. 133 – 142) zawierają określone wskazówki, czyli „wytyczne” dotyczące sposobu doręczania pism sądowych w ogóle, **a więc także za pośrednictwem poczty**. Można tu wymienić:
 - a) art. 133 § 1-2 oraz § 3, które to przepisy wskazują podmioty (osoby) upoważnione do odbioru doręczanych pism,
 - b) art. 135, określający dopuszczalne miejsce doręczenia,
 - c) art. 138, wskazujący osoby, którym można doręczyć pismo sądowe w razie nieobecności adresata,
 - d) art. 142, który określa technikę potwierdzania odbioru pism sądowych.

W tym stanie prawnym należy uznać, że wątpliwości dotyczące konstytucyjności art. 131 § 2 z powodu braku w nim wytycznych do treści rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości są bezpodstawne. Inne bowiem przepisy Kpc określają w stopniu wystarczającym doręczania pism sądowych, w tym również przez pocztę. **Wypełniają one dyspozycję zawartą w art. 92 ust. 1 Konstytucji.** Ewentualne zaś dalsze szczegółowe wskazówki co do techniki doręczania przez pocztę nie powinny należeć do „materii” ustawowej.

Ad. 2. Nie podzielam również wątpliwości Sądu Rejonowego co do zgodności przepisu § 10 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z art. 139 § 2 Kpc oraz z art. 92 ust. 1 Konstytucji. Stosownie do tego przepisu, jeżeli przesyłki nie można doręczyć m. innymi z tego powodu, że adresat lub jego domownik odmawia przyjęcia pisma, listonosz umieszcza o tym adnotację na formularzu potwierdzenia odbioru i niezwłocznie oddaje przesyłkę pocztowej placówce oddawczej, która po umieszczeniu na nim odcisku datownika zwraca pismo organowi wysyłającemu. Wskazany w § 10 ust. 1 rozporządzenia sposób postępowania z przesyłką nie pozostaje w sprzeczności z dyspozycją art. 139 § 2 Kpc, nakazującą złożenie jej w urzędzie pocztowym. Końcowy fragment przepisu wykonawczego określa bowiem tylko dalszy tryb postępowania, polegający na:

- a) umieszczeniu, na potwierdzeniu odbioru, odcisku datownika oraz

b) zwróceniu przesyłki nadawcy (organowi wysyłającemu).

Wymienione czynności mieszczą się całkowicie w granicach upoważnienia ustawowego do określenia szczegółowego trybu doręczania pism sądowych przez pocztę (art. 131 § 2 Kpc). Dyspozycja zaś § 10 ust. 1 rozporządzenia w części dotyczącej „oddania przesyłki pocztowej placówce oddawczej” nie jest niezgodna z dyspozycją art. 139 § 2 Kpc w części odnoszącej się do „złożenia przesyłki w urzędzie pocztowym”.

Nie dostrzegam również niezgodności § 10 ust. 1 rozporządzenia z art. 92 ust. 1 Konstytucji, ponieważ ten przepis wykonawczy ma właśnie na celu wykonanie ustawy. Organ wysyłający pismo sądowe, którego adresat lub jego domownik odmówił przyjęcia, będzie mógł podjąć dalsze czynności po otrzymaniu tego pisma wraz z odciskiem datownika urzędu pocztowego oddawczego na formularzu potwierdzenia odbioru. **W tego rodzaju przypadkach nie miałyby sensu przechowywanie przesyłki w placówce pocztowej przez okres 7 dni, skoro osoby, o których mowa w art. 139 § 2 Kpc, odmówiły jej przyjęcia.**

Ad. 3. Prezentowane w pkt 1 i 2 uwagi i wnioski uzasadniają twierdzenie, że zakres przedmiotowy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie szczegółowego trybu doręczania pism sądowych przez pocztę w postępowaniu cywilnym nie narusza postanowień art. 92 ust. 1 Konstytucji. Nie wykracza on bowiem poza granice upoważnienia ustawowego, które z kolei nie pozostaje w sprzeczności z cytowanym przepisem ustawy zasadniczej.

Sporządził: Witold Pawełko